EURÓPAI BIZOTTSÁG

Brüsszel, 20.7.2010
COM(2010) 372 végleges

2010/0220 (NLE)

Javaslat:

A TANÁCS RENDELETE

a versenyképtelen szénbányák bezárását elősegítő állami támogatásról

{SEC(2010) 850}
{SEC(2010) 851}

INDOKOLÁS

1. A javaslat háttere

Az uniós kőszéniparágnak nyújtott támogatást az alábbi ágazatspecifikus jogi aktus szabályozza: a Tanács 2002. július 23-i 1407/2002/EK rendelete a szénipar részére nyújtott állami támogatásról[1] (a továbbiakban: a „szénipari rendelet”).

A szénipari rendelet 2010. december 31-én hatályát veszti. Ha nem születne olyan új jogi keret, amely lehetővé tenné a szénipar esetében az állami támogatás egyes meghatározott típusait, a tagállamok kizárólag az összes ágazatra alkalmazandó általános állami támogatási szabályok révén megállapított keretek között nyújthatnának támogatást.

A szénipari rendelethez képest az általános állami támogatási szabályok jelentősen korlátozzák a széniparnak nyújtható állami támogatások lehetőségét, elsősorban – bár nem kizárólag – a termelési támogatás tekintetében. Mindazonáltal egyes tagállamokban a mostani és a várható világpiaci árakhoz képest rendkívül magas a termelési költség, ennélfogva pedig kőszéntermelésük jelenleg gazdaságilag nem versenyképes, és minden valószínűség szerint a jövőben sem lesz az.

A támogatott széntermelés csupán elhanyagolható hatást gyakorol az uniós szintű energiaellátás biztonságára (jóllehet az egyes tagállamok szintjén eltérő a helyzet). A támogatott kőszéntermelés az uniós energiamix kis hányadát teszi ki, emiatt e támogatások igen korlátozott mértékben képesek csak ellensúlyozni a szenet vagy más energiaforrásokat érintő ellátási zavarokat. A támogatott széntermelés csak az uniós energiatermelés 5,1%-ához járul hozzá. Ha kizárólag a termelési veszteségek fedezésére nyújtott támogatást vesszük figyelembe, ez az arány mindössze 1,4% (bár az egyes tagállamok esetében magasabb is lehet).

Mivel azonban a szénipari rendelet hatályának megszűnése miatt egyes tagállamok kénytelenek lesznek bezárni kőszénbányáikat, megoldást kell találniuk társadalmi és regionális következményeire. A szénbányák regionális koncentrációja miatt (pl.: a németországi Ruhr-vidék, Északnyugat-Spanyolország, a romániai Zsil [Jiu] völgye) a bányák egyidejűleg történő bezárása komoly társadalmi hatással járhat. Ha a kapcsolódó iparágak munkahelyeit is figyelembe vesszük, 100 000 munkahely foroghat veszélyben. Amennyiben a támogatások hirtelen elapadását követően esetleg azonnali bányabezárásokra kerülne sor, a regionális munkaerőpiacokat elárasztanák a munkanélkülivé vált szénbányászok, akiket az egyéb iparágak nem volnának képesek elég gyorsan újrafoglalkoztatni, ezért tartós munkanélkülivé válásuk veszélyével kellene számolni.

A környezetvédelmet szem előtt tartva azt is fontolóra kell venni, hogy a bányabezárás számos intézkedést tesz szükségessé a bányaterület rehabilitációja érdekében, így pl. a bányászati berendezéseknek a bányából való eltávolítását, a terület megtisztítását, földalatti biztonsági munkálatokat, a szennyvíz elvezetését, stb. Abban az esetben, ha a vállalkozás folytatja a bányászati vagy egyéb gazdasági tevékenységet, az állami finanszírozás állami támogatásnak minősülhet, a vállalkozás egyéb tevékenysége pedig esetleg veszélybe kerül, ha egyedül kell viselnie az említett költségeket.

[1] HL L 205., 2002.8.2., 1. o.

E javaslat célja, hogy olyan jogi keretet kínáljon a tagállamok számára, amely lehetővé teszi a támogatások fokozatos megszüntetését követő esetleges bányabezárások lehetséges kedvezőtlen hatásainak – különösen azok társadalmi és környezetvédelmi vonatkozásainak – hatékonyabb kezelését, miközben a lehető legkevésbé torzítja a belső piacon zajló versenyt.

2. Nyilvános konzultáció

A Bizottság 2009. május 13. és július 15. között nyilvános internetes konzultációt folytatott. E célból a Bizottság szolgálatai közzétettek az intézmény weboldalán egy konzultációs dokumentumot, amely ismerteti a szóban forgó problémát, a szakpolitikai célokat és a különböző szakpolitikai opciókat, az érdekelteket pedig felkérték, hogy tegyék meg az e dokumentummal kapcsolatos észrevételeiket. Emellett a 2009. június 4-i plenáris ülésen kikérték a **„Nyersanyag-kitermelő Iparágak”** ágazati szociális párbeszéd bizottságának véleményét.

A Bizottsághoz 60 észrevétel érkezett.

A szénipar és a bányászatiberendezés-ipar szociális partnerei általában amellett érveltek, hogy őrizzük meg a szénipari rendelet alapján jelenleg engedélyezett állami támogatási kategóriákat. Sürgették új uniós állami támogatási szabályozás megalkotását legalább a tevékenység csökkentéséhez, valamint a bányabezáráshoz és az örökölt adósságokhoz nyújtott támogatások tekintetében.

Ezzel szemben a környezetvédelmi szervezetek nem támogatják a szénipari ágazatra vonatkozó új ágazatspecifikus állami támogatási szabályozást. Érvelésük szerint a szénbányászat állami támogatása kedvezőtlen hatást gyakorol a tiszta, fenntartható és megújuló forrásokból történő energiatermelésre, továbbá nem ösztönzi az energiahatékonyságot és az energiatakarékosságot. Azt állítják, hogy több munkahely volna létrehozható a megújulóenergia-szektorban, mint amennyi megszűnne a szénipari ágazatban.

A legtöbb széntermelő tagállam kormánya támogatja a jelenlegi szénipari rendelet meghosszabbítását, vagy pedig olyan új rendelet megalkotását, amely legalább a jelenleg engedélyezett támogatások egy részét lehetővé teszi. Néhány széntermelő tagállam kevésbé aggódik, mivel már jelenleg sem nyújt állami támogatást, vagy mert úgy véli, hogy az általános állami támogatási szabályok elegendőek ahhoz, hogy támogatást nyújtson szénipara számára.

3. Hatásvizsgálat

Az Európai Bizottság megvizsgált több szakpolitikai lehetőséget, amelyek lehetővé tennék a támogatások fokozatos megszüntetését követő esetleges bányabezárások lehetséges kedvezőtlen hatásainak – különösen azok társadalmi és környezetvédelmi vonatkozásainak – kezelését.

1. lehetőség: az alapforgatókönyv

Az alapforgatókönyv szerint a Bizottság nem tesz javaslatot a szénipari rendelet hatályának megszűnése után alkalmazandó új ágazatspecifikus jogi keretre. 2011-től kizárólag az általános állami támogatási szabályokat alkalmaznák a kőszén-ágazatban.

2. lehetőség: bizottsági iránymutatás

A 2. lehetőség szerint a Bizottság az Európai Unió működéséről szóló Szerződés (EUMSz.) 107. cikke (3) bekezdésének c) pontjára épülő – a hajógyártási és az acélgyártási ágazatban elfogadotthoz hasonló – iránymutatást fogad el, amely lehetővé tenné a tagállamok számára, hogy az alábbiak fedezésére korlátozódó támogatást nyújtsanak: a szénbányavállalatok részéről az elbocsátandó munkások számára teljesítendő kifizetések, illetve a bányabezárások miatti korkedvezményes nyugdíjazásokhoz való hozzájárulás, továbbá az említett munkások számára biztosított tanácsadás vagy szakképzés költsége. E támogatás fedezheti továbbá a folyamatban lévő (legfeljebb 6 hónapos futamidejű) szerződések teljesítésének vagy e szerződések felmondásának költségeit, attól függően, hogy melyik az alacsonyabb összeg. Emellett kiterjedhet a termelési telepek azonnali megtisztításának és rehabilitációjának kapcsán felmerült kiadásokra, viszont nem fedezheti a föld alatti rehabilitáció némely esetben igen jelentős összegeket elérő költségeit, mivel így a támogatás alkalmazási köre és (néhány esetben egyenesen vég nélküli) időtartama meghaladná az EUMSz. 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja alapján engedélyezhető mértéket.

3. lehetőség: korlátozott időtartamú működési támogatást (üzembezárási támogatást) lehetővé tévő tanácsi rendelet

A 3. megoldás szerint a Bizottság az EUMSz. 107. cikke (3) bekezdésének e) pontjára épülő tanácsi rendeletre tesz javaslatot. A rendelet lehetővé tenné a tagállamok számára, hogy a folyó termelési veszteségek fedezésére, fokozatosan és egyértelműen csökkenő mértékű működési támogatást nyújtsanak mindaddig, amíg e támogatás a tevékenységek rendezett leépítését kíséri egy alaposan meghatározott (kizárólag a jelenleg már meglévő bányákat érintő) bányabezárási terv keretében. Ez a működési támogatás legfeljebb 10 éves időszakon át tartó, fokozatos megszüntetését jelentené.

4. lehetőség: a rendkívüli költségek (az örökölt társadalmi és környezetvédelmi kötelezettségek) fedezésére szolgáló támogatást lehetővé tévő tanácsi rendelet

A 4. megoldás szerint a Bizottság az EUMSz. 107. cikke (3) bekezdésének e) pontjára épülő tanácsi rendeletre tesz javaslatot. E rendelet lehetővé tenné a tagállamok számára, hogy támogatást nyújtsanak a szénbányák bezárásához kapcsolódó társadalmi és környezetvédelmi költségekhez, pl. a szociális jóléti ellátásokkal és korábbi bányatelepek rehabilitációjával kapcsolatos – a jelenlegi szénipari rendelet mellékletének meghatározása szerinti – költségekhez.

5. lehetőség: a 3. és a 4. lehetőség együttes alkalmazása

Az 5. lehetőség szerint a Bizottság az EUMSz. 107. cikke (3) bekezdésének e) pontjára épülő olyan tanácsi rendeletre tesz javaslatot, amely a (3. lehetőség szerinti) üzembezárási támogatás és a (4. lehetőség szerinti) rendkívüli költségek fedezésére szolgáló támogatás nyújtását egyaránt lehetővé tenné a tagállamok számára.

6. lehetőség: a jelenlegi szénipari rendelet hatályának 10 évvel történő meghosszabbítása

A 6. lehetőség szerint a Bizottság azt javasolja a Tanácsnak, hogy az 1407/2002/EK tanácsi rendelet hatályát a mostani formájában hosszabbítsa meg 10 évvel, vagyis 2020 végéig. Ez abban térne el az 5. lehetőségtől, hogy nem tartalmazná a bányák bezárásával kapcsolatos feltételt, és lehetővé tenné beruházási támogatás nyújtását.

Az eltérő lehetőségeket annak az előfeltevésnek az alapján hasonlítottuk össze, hogy az érintett tagállamok valóban nyújtanának az adott lehetőség értelmében engedélyezett

támogatást. Az ágazatspecifikus állami támogatási szabályok csupán az állami támogatás lehetőségét – nem pedig kötelezettségét – teremtik meg; a hatásvizsgálat nem előlegezheti meg a tagállamok állami támogatással kapcsolatos döntéseit.

Gazdasági szempontból a 2. lehetőség kedvezőbbnek tűnik az alapforgatókönyvnél abban a tekintetben, hogy enyhíti a leginkább érintett régiókra és iparágakra gyakorolt közvetlen gazdasági hatást. Ugyanakkor a 3–5. opciónál is előnyösebb, amennyiben minimálisra mérsékli a versenyt érő hatást.

Társadalmi szempontból az 5. opció adja a legkedvezőbb eredményt az alapforgatókönyvhöz képest. A (korkedvezményes) nyugdíjazási lehetőségek maximalizálását lehetővé tévő fokozatos bányabezárás, a tanácsadás és átképzés formájában nyújtott kiegészítő támogatással együtt hatékonyan mérsékli a bányabezárások kedvezőtlen társadalmi hatásait az érintett régiókban. Jóllehet a támogatás nem segíti elő állandó állások megteremtését, közvetlenül kezeli azt a problémát, hogy a bányabezárások társadalmi hatása néhány régióban, földrajzilag koncentrált módon jelentkezik.

Környezetvédelmi szempontból sok a bizonytalanság. Bár a bányák közvetlen környezetének minden bizonnyal jót tenne a termelés azonnali, vagy majdnem azonnali leállítása (az 1., 2. és a 4. lehetőség), a globális szinten kibocsátott üvegházhatást okozó gázok tekintetében azonban nem látunk ilyen tisztán, figyelembe véve az energiatermelők által elégetett szénből származó kibocsátást. E bizonytalanságot az okozza, hogy a belföldi szén nagymértékben helyettesíthető importszénnel. Jóllehet nem beszélhetünk 100%-os helyettesítési arányról, a szakpolitikai lehetőségek közötti különbség attól függhet, hogy a nemzeti szakpolitikák milyen feltételek mellett támogatják az áttérést más energiaforrásokra. Végezetül a helyi hatás vonatkozásában szem előtt kell tartanunk, hogy az 5. lehetőség biztosítja a bányatelepek rehabilitációjának finanszírozását, továbbá hogy a bányák fokozatos bezárása lehetőséget nyújt a jóval a bezárást megelőzően elvégzendő előkészületek jobb figyelembevételére.

A hatásvizsgálat következtetése szerint objektív módon egyik konkrét szakpolitikai lehetőség sem részesíthető egyértelműen előnyben. A 2. és az 5. opció tűnik a legmegfelelőbbnek a bányabezárások hatásának tompítására irányuló szakpolitikai célkitűzés elérése tekintetében, azonban figyelembe kell venni a 107. cikk (3) bekezdésének c) és e) pontjában megszabott különféle jogi korlátozásokat, vagyis azt, hogy az előbbi pont alapján nem nyújtható működési támogatás.

Ami a jelenlegi szénipari rendelet egyszerű meghosszabbítását illeti (a 6. lehetőség), az e rendelettel kapcsolatos korábbi tapasztalatok azt mutatják, hogy a fokozatos csökkentés és az ahhoz kapcsolódó feltételek nem elég erőteljesek a szénipar hatékony szerkezetváltásának biztosításához. Éppen ellenkezőleg, ez nem zárná ki, hogy a tagállamok a szakpolitikai cél ellenében továbbra is egyszerűen anélkül biztosítanak termelési támogatást a versenyképtelen bányáknak, hogy egyértelmű kötelezettséget vállalnának a bezárásra. Ebből következően ugyanazok a bányavállalkozások 10 év múlva – a rendelet új időbeli hatályának megszűnésekor – még mindig versenyképtelenek lehetnének. A háttérben meghúzódó versenyképtelenségi problémát nem oldanánk meg, hanem csupán elodáznánk.

A hatásvizsgálat eredményei alapján a Bizottság úgy döntött, hogy az 5. lehetőségre épülő új tanácsi rendeletre tesz javaslatot. A bányabezárások súlyos társadalmi hatása valóban koncentráltan fog megjelenni az EU néhány régiójában, emiatt megfelelő átmeneti időszakra van szükség. Az átmeneti időszak alatt szükség lesz működési támogatásra annak biztosításához, hogy megfelelő módon, fokozatosan kerüljön sor a támogatás

megszüntetésére. A fentiekben ismertetett jogi indokokból ez a cél kizárólag a 107. cikk (3) bekezdésének e) pontjára épülő tanácsi rendelet révén valósítható meg. A bányabezárások társadalmi és regionális hatásainak enyhítésére szolgáló kiegészítő tagállami eszköz hozzájárul majd az európai régiók társadalmi kohéziójának erősítéséhez, figyelembe véve a gazdasági és pénzügyi válság utóhatásait, továbbá szem előtt tartva a Bizottság kinyilvánított szándékát, hogy határozottabban kíván összpontosítani az európai politikaformálás társadalmi dimenziójára.

4. A javaslat jogi elemei

Az EUMSz 107. cikkének (1) bekezdése szerint, ha a Szerződések másként nem rendelkeznek, a belső piaccal összeegyeztethetetlen a tagállamok által vagy állami forrásból bármilyen formában nyújtott olyan támogatás, amely bizonyos vállalkozásoknak vagy bizonyos áruk termelésének előnyben részesítése által torzítja a versenyt, vagy azzal fenyeget, amennyiben ez érinti a tagállamok közötti kereskedelmet.

Az EUMSz. 107. cikkének (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy bizonyos fajta támogatás automatikusan összeegyeztethető a belső piaccal. Az EUMSz. 107. cikkének (3) bekezdése a támogatás azon fajtáit sorolja fel, amelyet a Bizottság a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilváníthat. Különös figyelmet érdemel a 107. cikk (3) bekezdésének c) pontja, amely eltéréseket engedélyez olyan támogatás esetén, amelyet egyes gazdasági térségek fejlődésének előmozdítására nyújtanak, amennyiben az ilyen támogatás nem befolyásolja hátrányosan a kereskedelmi feltételeket az uniós érdekkel ellentétes mértékben.

A 107. cikk (3) bekezdésének e) pontja szerint összeegyeztethetőek a belső piaccal a támogatás olyan egyéb fajtái, amelyeket a Tanács a Bizottság javaslata alapján minősített többséggel hozott határozatával határoz meg.

A Bizottság úgy ítéli meg, hogy az e javaslatban tárgyalt állami támogatás típusa – különösen, amennyiben jelentős összegű és huzamos időtartamú működési támogatást foglal magába – túllép az EUMSz. 107. cikke (3) bekezdésének c) pontja által nyújtott lehetőségeken. Ezért a Bizottság azt javasolja a Tanácsnak, hogy vegye igénybe a 107. cikk (3) bekezdésének e) pontját a kőszéniparban nyújtott állami támogatás olyan fajtáinak meghatározása érdekében, amelyeket a Bizottság a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilváníthat.

5. Költségvetési vonzatok

A javaslatnak nincsenek az uniós költségvetést érintő vonzatai.

6. A javaslat részletes magyarázata

A Bizottság olyan ágazatspecifikus állami támogatási szabályozást javasol, amelyet az általános állami támogatási szabályoknak a (kő)széniparban való teljes alkalmazásáig tartó átmeneti szabályozásnak kell tekinteni.

Az általános állami támogatási szabályok által kínált lehetőségek mellett a javaslat lehetőséget ad arra, hogy a kőszéniparnak biztosított támogatás alábbi két típusát is a belső piaccal összeegyeztethetőnek nyilvánítsák: üzembezárási támogatás, valamint rendkívüli költségek fedezésére nyújtott támogatás.

Üzembezárási támogatás

Az üzembezárási támogatás olyan működési támogatás, amelynek célja a bezárni tervezett termelési egységek folyó termelési veszteségeinek fedezése. Az üzembezárási támogatás lehetővé teszi a versenyképtelen bányák fokozatos bezárását.

E támogatástípus kizárólag végleges üzembezárási terv keretében nyújtható a szénbányák számára. Ezért a támogatás összege fokozatosan csökken, és vissza kell fizetni abban az esetben, ha az érintett bányát mégsem zárják be. Az ilyen támogatás csupán olyan termelési egységeknek nyújtható, amelyek a Bizottság javaslatának megfogalmazása előtt már megkezdték tevékenységüket.

Az érintett tagállamokkal folytatott előzetes megbeszélések azt mutatták, hogy váratlan események esetleg szükségessé teszik a támogatás összegének ideiglenes változatlanul hagyását vagy növelését több egymást követő év során annak érdekében, hogy az adott szénbánya a bezárás tervezett időpontjáig folytathassa a működését. Ennélfogva a Bizottság úgy döntött, hogy némiképp eltér a hatásvizsgálati jelentés 5. opciójában ismertetett szabályoktól: jóllehet fenntartja azt az általános kötelezettséget, hogy a támogatásnak jelentősen csökkenő mértékűnek kell lennie, javaslata szerint a csökkenés mértékét egymást követő tizenöt havi (nem pedig éves) időszakok között határoznák meg. Azt javasoljuk, hogy az egymást követő tizenöt havi időszakok közötti csökkenés mértéke legalább 33 %, az üzembezárási terv maximális futamideje pedig 4 év legyen.

A javaslat a túlkompenzáció elkerülésére és az energiapiaci verseny esetleges torzulásainak korlátozására szolgáló biztosítékokat is tartalmaz.

A rendkívüli költségek fedezésére nyújtott támogatás

Az ilyen támogatás célja a folyó termeléshez nem kapcsolódó, a bányabezárásokkal összefüggésben jelentkező költségek – pl. az úgynevezett örökölt szociális és környezetvédelmi kötelezettségek – fedezése. A javasolt rendelet melléklete teljes körűen felsorolja a fedezhető költségeket.

Eljárások

A javaslat az 1407/2002/EK tanácsi rendeletéhez rendkívül hasonló eljárási rendelkezéseket tartalmaz, amelyek elsősorban azt tisztázzák, miként kell az ilyen támogatásokat bejelenteni a Bizottság számára, hogy a Bizottság az engedélyezést megelőzően elvégezhesse azok alapos/részletes értékelését.

2010/0220 (NLE)

Javaslat:

A TANÁCS …/…/EU RENDELETE

a versenyképtelen szénbányák bezárását elősegítő állami támogatásról

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre, és különösen annak 107. cikke (3) bekezdésének e) pontjára,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

tekintettel az Európai Parlament véleményére[2],

tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményére[3],

tekintettel a Régiók Bizottságának véleményére[4],

mivel:

(1) A szénipar részére nyújtott állami támogatásról szóló, 2002. július 23-i 1407/2002/EK tanácsi rendelet[5] 2010. december 31-én hatályát veszti.

(2) A támogatott széntermelésnek a teljes energiamixhez való csekély hozzájárulása nem indokolja többé e támogatások fenntartását az uniós szintű energiaellátás biztosítása céljából.

(3) Azok az uniós politikák, amelyek a megújuló és alacsony széntartalmú fosszilis tüzelőanyagoknak energiatermelés céljára való felhasználását ösztönzik, nem indokolják a versenyképtelen szénbányák korlátlan támogatását. Tehát nem lehet határozatlan ideig meghosszabbítani az 1407/2002/EK rendelet által engedélyezett támogatási kategóriákat.

(4) Mindazonáltal ágazatspecifikus állami támogatási szabályok hiányában kizárólag az általános állami támogatási szabályokat kell majd alkalmazni. Ilyen körülmények között az 1407/2002/EK rendelet alapján jelenleg támogatásban részesülő szénbányák nem lesznek már jogosultak támogatásra, és előfordulhat, hogy be kell zárni azokat.

---

2 HL C […], […], […]. o.
3 HL C […], […], […]. o.
4 HL C […], […], […]. o.
5 HL L 205., 2002.8.2., 1. o.

(5) Az általános állami támogatási szabályok sérelme nélkül, lehetővé kell tenni a tagállamok számára, hogy az említett bányabezárások társadalmi és regionális következményeinek enyhítésére szolgáló intézkedéseket hozzanak, vagyis a tevékenységek leépítésére rendezett módon kerüljön sor visszavonhatatlan bányabezárási terv és/vagy a rendkívüli költségek – elsősorban az örökölt kötelezettségek – finanszírozása keretében.

(6) E rendelet valósítja meg a széniparnak az ágazatspecifikus szabályokról a valamennyi ágazatra alkalmazandó általános állami támogatási szabályokra történő áttérését.

(7) E támogatásnak – annak érdekében, hogy a lehető legkevésbé torzítsa a belső piacon zajló versenyt – fokozatosan csökkenő mértékűnek kell lennie, továbbá szigorúan azokra a termelési egységekre kell korlátozódnia, amelyek bezárását visszavonhatatlanul tervbe vették.

(8) A szénbányászathoz nyújtott támogatás kedvezőtlen környezeti hatásainak enyhítése érdekében az adott tagállamnak megfelelő intézkedési tervet kell benyújtania például az energiahatékonyságra, a megújuló energiára vagy a szén-dioxid-leválasztásra és –tárolásra vonatkozóan.

(9) A vállalkozásoknak ugyancsak jogosultaknak kell lenniük az olyan költségek fedezésének támogatására, amelyek a szokásos számviteli gyakorlattal összhangban nem befolyásolják közvetlenül a termelési költségeket. Az ilyen támogatás célja a termelési egységek bezárása miatt felmerülő rendkívüli költségek fedezése. Az érintett vállalkozásoknak minden egyes termelési egységükre vonatkozóan külön könyvelést kell vezetniük, hogy azok a vállalkozások, amelyek csupán néhány termelési telepüket zárják be, ne vehessenek igénybe jogosulatlanul ilyen támogatást.

(10) Az Európai Bizottságnak feladata végrehajtása során biztosítania kell, hogy a verseny általános feltételei megteremtődnek, fennmaradnak és teljesülnek. Különös tekintettel a villamosenergia-piacra, a széniparnak nyújtott támogatás nem lehet olyan jellegű, hogy az befolyásolja a villamosenergia-termelőket a primer energiaellátás forrásainak megválasztásában. Következésképpen, a szén árában és mennyiségében a szerződő felek a világpiacon uralkodó feltételek tükrében szabadon állapodnak meg.

(11) E rendelet alkalmazása nem zárja ki, hogy a széniparnak nyújtott támogatást más okokból a belső piaccal összeegyeztethetőnek minősíthessék.

(12) A Bizottságnak meg kell vizsgálnia az e rendelet alapján bejelentett intézkedéseket, és meg kell hoznia az EK-Szerződés 93. cikke alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet[6] követelményeinek megfelelő határozatokat.

[6] HL L 83., 1999.3.27., 1. o.

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

I. SZAKASZ

BEVEZETŐ RENDELKEZÉSEK

1. cikk

Fogalommeghatározások

E rendelet alkalmazásában a következő fogalommeghatározásokat kell alkalmazni:

a) „szén”: az Egyesült Nemzetek Európai Gazdasági Bizottsága által a szén tekintetében megállapított nemzetközi kodifikációs rendszer[7] értelmében kiváló minőségű, közepes minőségű és gyenge minőségű A. és B. csoportba sorolt szén;

b) „bezárás”: a szén termelésének és értékesítésének végleges beszüntetése;

c) „bezárási terv”: a tagállam által összeállított terv, amely a széntermelő egységek végleges bezárásával végződő intézkedésekről rendelkezik;

d) „széntermelő egységek”: mélyművelésű vagy külfejtéses szénbányászati telepek és az ezekhez kapcsolódó infrastruktúra összessége, amely más termelési egységektől függetlenül alkalmas nyerssz én bányászatára;

e) „üzleti év”: naptári vagy a szénipari szerződésekben alkalmazott egyéb 12 hónapos referenciaidőszak

f) „termelési költségek”: a folyó termeléshez kapcsolódó összes költség, beleértve a bányászati műveleteket, a szénelőkészítés műveleteit, különösen a mosást, a méret szerinti osztályozást és válogatást, valamint az átadóhelyre történő szállítást, a szokásos értékcsökkenési leírást és a kölcsöntőke piaci kamatát.

g) „folyó termelési veszteségek”: az a pozitív különbség, amely a széntermelési költségek és a szerződő felek által a világpiaci feltételek alapján szabadon megállapított átadóhelyi eladási ár között áll fenn.

h) „szénbehozatal”: harmadik országból származó és az Unió vámterületére nem tranzit céljából belépő valamennyi széntermék-szállítmány, amelyet elektromos áram termelésre, vagy egy tagállam kokszolókemencéinek ellátására szánna.

---

[7] A közepes minőségű és kiváló minőségű szén kodifikálására vonatkozó nemzetközi rendszer (1998). a rétegelt szén nemzetközi osztályozása (1998) és a gyenge minőségű szén kodifikálására vonatkozó nemzetközi rendszer (1999).

II. SZAKASZ

A TÁMOGATÁS ÖSSZEEGYEZTETHETŐSÉGE

2. cikk

A módszer elve

1. A versenyképtelen szénbányák előre meghatározott bezárásával összefüggésben a széniparnak nyújtott támogatás akkor tekinthető összeegyeztethetőnek a belső piac megfelelő működésével, ha megfelel e rendelet rendelkezéseinek.

2. A támogatás kizárólag a villamosenergia-termeléshez szükséges szénnel, a hő- és villamosenergia kapcsolt termelésével, a koksz termelésével, és az acéliparban működő nagyolvasztók tüzelőanyag-ellátásával kapcsolatos költségeket fedezi, amennyiben ennek használatára az Unión belül kerül sor.

3. cikk

Üzembezárási támogatás

1. A kifejezetten a széntermelő egységek folyó termelési veszteségeinek fedezésére szánt, vállalkozásoknak nyújtott támogatás csak abban az esetben tekinthető a belső piaccal összeegyeztethetőnek, ha az teljesíti az alábbi feltételeket:

a) az érintett termelési egységek működésének egy olyan bezárási terv részét kell képeznie, amelynek végrehatási határideje 2014. október 1-jénél nem későbbi;

b) az érintett termelési egységeket a bezárási tervnek megfelelően véglegesen be kell zárni;

c) a bejelentett támogatás nem haladhatja meg az üzleti év előrelátható termelési költségei és előrelátható bevétele közötti különbözetet; a ténylegesen kifizetett támogatást – a tényleges költségek és a bevétel alapján – legkésőbb a támogatás évét követő széntermelési év végén évente kiigazítják;

d) a tonnánkénti kőszénegyenérték szerinti támogatás mértéke nem okozhatja azt, hogy az uniós szénért az átadóhelyen fizetett ár alacsonyabb legyen a harmadik országokból származó, azonos minőségű szén áránál;

e) csak olyan termelési egységek vonatkozásában nyújtható támogatás, amelyek 2009. december 31-én üzemben voltak;

f) a tagállamok által egy konkrét vállalkozás számára nyújtott üzembezárási támogatás teljes összegének csökkenő tendenciát kell mutatnia oly módon, hogy az egymást követő tizenöt havi időszakok közötti csökkenés nem lehet kevesebb a bezárási terv kezdeti tizenöt havi időszakában biztosított támogatás 33 százalékánál;

g) a tagállamok által a szénipar számára nyújtott üzembezárási támogatás teljes összege a 2010-et követő évek egyikében sem haladhatja meg az 1407/2002/EK rendelet 4. és 5. cikkének megfelelően a tagállamok által nyújtott és a Bizottság által engedélyezett 2010. évi támogatás összegét;

h) a tagállamnak be kell nyújtania egy tervet a szén felhasználásából adódó kedvezőtlen környezeti hatások enyhítése érdekében – például az energiahatékonyság, a megújuló energia vagy a szén-dioxid-leválasztás és –tárolás terén – megteendő intézkedésekről. A 107. cikk (1) bekezdése értelmében állami támogatásnak minősülő intézkedéseknek e tervbe történő belefoglalása nem érinti az EUMSz. 108. cikkének (3) bekezdése által ezen intézkedések tekintetében a tagállamok számára megszabott tájékoztatási és szüneteltetési kötelezettséget, valamint az említett intézkedések belső piaccal való összeegyeztethetőségét.

2. Amennyiben az (1) bekezdés szerint támogatásban részesült termelési egységeket nem zárják be a Bizottság által engedélyezett üzembezárási tervben meghatározott időpontig, az érintett tagállamnak az üzembezárási terv által lefedett teljes időszak vonatkozásában vissza kell fizettetnie a nyújtott támogatást.

4. cikk

A rendkívüli költségek fedezésére nyújtott támogatás

1. A széntermeléssel kapcsolatosan tevékenységet most vagy korábban végző vállalkozásoknak a széntermelő egységek bezárásából származott vagy származó, a folyó termeléshez nem kapcsolódó költségek fedezésére nyújtott állami támogatás a belső piaccal összeegyeztethetőnek tekinthető, amennyiben a kifizetett összeg nem haladja meg az ilyen jellegű költségeket. Ez a támogatás a következők fedezésére használható:

a) kizárólag azon vállalatok esetében felmerült költségek, amelyek termelési egységek bezárását hajtják vagy hajtották végre, ideértve az üzembezárási támogatásban részesülő vállalakozásokat is;

b) számos vállalkozás esetében felmerülő költségek.

2. Az (1) bekezdés által lefedett költségkategóriákat a melléklet állapítja meg. Az (1) bekezdés nem vonatkozik a környezetvédelmi szabályozás megsértéséből eredő költségekre.

5. cikk

Kumuláció

1. Az e rendelet alapján engedélyezett maximális támogatási összeget attól függetlenül kell alkalmazni, hogy a támogatást állami forrásból, vagy részben uniós forrásból finanszírozzák.

2. Az e rendelet alapján engedélyezett támogatás nem alkalmazható az EUMSz. 107. cikkének (1) bekezdése szerinti egyéb állami támogatással vagy ugyanazon támogatható költségekre nyújtott más formájú uniós finanszírozással egyidejűleg, ha az ilyen halmozódás az e rendelet előírásai szerint engedélyezetnél magasabb támogatási összeget eredményez.

6. cikk

Az elszámolások elkülönítése

A vállalkozások által igénybe vett minden támogatásnak az eredménykimutatásban különálló, a forgalomtól eltérő bevételi tételként kell megjelennie. Az e rendelet alapján támogatásban részesülő vállalkozásoknak pontos és külön könyvelést kell vezetniük mindegyik termelési egységük, valamint a szénbányászattal össze nem függő, egyéb gazdasági tevékenységeik esetében. A pénzeszközöket oly módon kell kezelni, hogy ne lehessen átcsoportosítani azokat az üzembezárási tervben részt nem vevő egyéb termelési egységekhez vagy ugyanazon vállalkozás egyéb gazdasági tevékenységeihez.

III. SZAKASZ

ELJÁRÁSOK

7. cikk

A tagállamok által biztosítandó információk

1. Az EK-Szerződés 93. cikke alkalmazására vonatkozó részletes szabályok megállapításáról szóló, 1999. március 22-i 659/1999/EK tanácsi rendelet[8] rendelkezésein kívül az e rendeletben említett támogatás a (2)–(6) bekezdésben megállapított különös szabályok hatálya alá tartozik.

2. A 4. cikkben említett üzembezárási támogatást nyújtani kívánó tagállamok bejelentik az érintett termelési egységek bezárási tervét a Bizottságnak. A terv legalább az alábbiakat tartalmazza:

a) a termelési egységek megnevezése;

b) minden egyes termelési egység valós vagy becsült termelési költsége üzleti évenként;

c) a bezárási terv tárgyát képező termelési egységek becsült széntermelése üzleti évenként;

d) az üzembezárási támogatás becsült összege üzleti évenként.

3. A tagállamok a bezárási terv összes módosítását bejelentik a Bizottságnak.

4. A tagállamok bejelentenek valamennyi olyan támogatást, amelyet e rendelet alapján kívánnak nyújtani a szénipar számára az üzleti év során. Az előrelátható termelési költségek kiszámítására, és e költségeknek a (2) bekezdés szerint a Bizottságnak bejelentett bezárási tervekkel való kapcsolatára vonatkozó minden lényeges részletet benyújtanak a Bizottságnak.

5. A tagállamok az adott év végét követően legkésőbb hat hónapon belül tájékoztatják a Bizottságot az üzleti év alatt ténylegesen kifizetett támogatás összegéről és annak

[8] HL L 83., 1999.3.27., 1. o.

kiszámításáról. Ha kiigazítják az adott üzleti év során eredetileg kifizetett összegeket, a tagállamok a következő üzleti év végéig tájékoztatják erről a Bizottságot.

6. A 4. és 5. cikk szerinti támogatás-bejelentés, valamint a Bizottságnak a ténylegesen kifizetett összegekről való tájékoztatása során a tagállamok megadnak minden szükséges információt a Bizottság számára annak ellenőrzéséhez, hogy e rendelet előírásait betartották-e.

IV. SZAKASZ

ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

8. cikk

Végrehajtási intézkedések

A Bizottság meghoz minden intézkedést, amely e rendelet végrehajtásához szükséges, továbbá esetleg közös keretet hoz létre a 7. cikkben említett információk közléséhez.

9. cikk

Hatálybalépés

1. Ez a rendelet az Európai Unió Hivatalos Lapjában való kihirdetését követő 20. napon lép hatályba. Ezt a rendeletet 2011. január 1-től kell alkalmazni.

2. Ez a rendelet 2026. december 31-én hatályát veszti.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Brüsszelben, […]-án/-én.

a Tanács részéről
az elnök
[...]

MELLÉKLET

A 4. cikkben említett költségek meghatározása

1. Kizárólag a termelési egységeket bezáró vállalkozásoknál felmerülő költségek és költségtartalékok

Kizárólag az alábbi költségkategóriák, és csak akkor, ha széntermelő egységek bezárásából származnak:

a) a munkavállalóknak a jogszabályi nyugdíjkorhatár elérése előtti nyugdíjazásából eredő szociális jóléti ellátások kifizetésének költsége;

b) az állásukat elveszítő munkavállalókkal kapcsolatos egyéb rendkívüli kiadások;

c) a jogszabályokban előírtakon túli nyugdíjak és juttatások kifizetése az állásukat elveszítő munkavállalóknak és a bezárást megelőzően ezekre a kifizetésekre jogosult munkavállalóknak;

d) a széniparon kívüli új állások megtalálásának érdekében a munkavállalók vállalkozások által fedezett munkaerő-piaci újrabeilleszkedési költségei, különösen a képzési költségek;

e) az állásukat elveszítő munkavállalók és a bezárást megelőzően erre az ellátásra jogosult munkavállalók ingyenes szénnel való ellátása;

f) a széniparra vonatkozó sajátos közigazgatási, jogi és adózási rendelkezésekből származó fennmaradó költségek;

g) a termelési egységek bezárása miatt szükségessé váló kiegészítő földalatti biztonsági munka;

h) bányászati károk, amennyiben azokat a bezárással érintett termelési egységek okozták;

i) a korábbi bányatelepek rehabilitációjával kapcsolatos költségek, nevezetesen:

- a vízellátásért és a szennyvíz elvezetéséért felelős szerveknek fizetett hozzájárulásból származó fennmaradó költségek,

- a vízellátásból és a szennyvíz elvezetéséből származó egyéb fennmaradó költségek;

j) a volt bányászok egészségügyi biztosítása fedezésének fennmaradó költségei;

k) a folyamatban lévő szerződések felmondásával és a (legfeljebb 6 hónapos termelési értékű) szerződések módosításával kapcsolatos költségek;

l) kivételes valódi értékcsökkenés, amennyiben az a termelési egységek bezárásából származik.

A föld értéknövekedését le kell vonnia a g), h) és i) kategóriába tartozó támogatható költségekből.

2. Különböző vállalkozások esetében felmerülő költségek és költségtartalékok

a) a termelési egységek bezárását követően, a járulékkötelesek számának csökkenéséből eredő, a törvény által szabályozott rendszeren kívüli szociális biztonsági költségek fedezésére irányuló hozzájárulások növekedése;

b) a termelési egységek bezárásának eredményeként a vízellátás és a szennyvíz elvezetésének kiadásai;

c) a vízellátásért és a szennyvíz elvezetéséért felelős szerveknek fizetett hozzájárulások növekedése, amennyiben ezt a növekedést a termelési egységek bezárása következtében a járulékköteles széntermelés csökkenése eredményezi.